

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacrae
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus Unversus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disput. XXVI. De universali in Communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

di modus; si autem prout nihil aliud velit, quam animal non possit à parte rei existere sine rationali, vel alià aliq̃uà differentia, est verum: hoc autem non magis arguit esse ens rationis animal hac ratione conceptum, quam punctum, vel quemcunque alium modum quem præcisiuè concipimus sine subiecto, aut sine actione ejus productivà vel conservativà, cum sine illa nec sit nec esse possit. Imò in sanctissima Trinitate quoties cogitamus de Patre, vel Filio, aut Spiritu Sancto sigillatim, faceremus ens rationis.

VII. Hæc solutio eadem fortè cum illà est, quæ aliis terminis à quibusdā tradi solet nempe in actu signato, & in actu exercito. Distinctio in actu signato differat à distinctio in actu exercito.

illa est quæ exercetur seu fit, non cognoscitur, ut cum de capite solo in actu signato cogitamus, illud in actu exercito à reliquo corpore ex parte objecti intentionaliter præcindimus, & dividimus, licet supra divisionem factam non reflectamus, nec affirmemus illud unitum corpori non esse. Distinguere in actu signato est distinctionem ipsam in objecto repræsentare, seu cogitare à parte rei distinctionem esse inter animal & rationale, quod si fieret, effectus ens rationis, illa siquidem distinctio à parte rei, seu realis, nec est nec esse potest. Prior explicandi modus nostræ Præcisiones explicandi rationi est conformior.

DISPUTATIO XXVI.

De Universalis in Communi.

I. *Scientia*, teste Aristotele, est de universalibus. cum ergo indagatrix veritatis Dialectica ad eam præcipuè tanquam ad scopum collineet, operæ hinc pretium arbitror hunc de Universalis tractatum attexere. Quanti verò fuerit difficillimæ huic disputationi quæstionem de distinctionibus præmississe, quantumque præcisiones objectivæ ad clarā illius resolutionem conducant, res ipsa monstrabit. Tot enim, tamque spinosi hic nodi ac nexi occurrunt, ut clarè omnes evolvere per sanè sit difficile, sine præcisionum verò ac dictionum præsidio ferè impossibile.

II. Imò verò res hæc nonnullis olim ita faceflebat negotium, ut Melchior Canus l.9. de locis Theolog. c.7. licet se ingenij non nimis tardi esse dicat, quæstionem tamen de universalis (quamvis in eā multum se desidasse, temporisque non parum ac diligentia posuisse testetur) nunquam se capere poluisse fateatur. Vitio proinde vertit Philosophis quòd eā in re tantum, vel laboris, vel otij impendunt, quæ utilitatis parum, molestiæ plurimum ferat, quòdque rem tam parvi momenti tanto sudore comparent.

III. At sane quidquid de labore sit ac diligentia, quæ in Universalis addiscendo ponenda est, tractatus iste apprime utilis est, ne dicam necessarius. Quo enim pacto Dialecticæ studiosi suas conficiant Demonstrationes ac Syllogismos, in quibus Universalis frequentius includuntur, si, quid universale sit, eos lateat? Quo pacto per Definitionem, genere constantem & differentia, naturas rerum pervestigant, si, quid Genus, quid Differentia sit, nesciant? Genus autem scire nequeunt, si Universalis, quod Generis Genus est ignorent.

IV. Quod si quis Universalis, quod spinosum sit, reformidet, is Dialecticæ studio omnino absteineat, utpote quæ tota spinis est confita, ex quibus tamen si excolantur, scientiarum omnium rosæ nascuntur.

SECTIO PRIMA.

Refellitur sententia Platonis.

I. Cum universale ex generali vocis acceptione idem sonet quod commune pluribus, quot modis aliquid commune fuerit, tot erit universale. Primum ergo, causa quæ plures effectus producit, vel producere potest, ut *Dens* & *sol*, universalis dicitur in causando: vox quæ plura significat, ut *canis*, *sanus*, *visus*, vel unum commune pluribus, ut *homo*, & *P. Th. Compioni Philosophia*.

animal, substantia, universalis est in significando: Imago quæ plura simul repræsentat, ut *tabula geographica*, *globus celestis* &c. vel unum commune pluribus, ut conceptus repræsentans animal, vivens, substantiam, universalis est in repræsentando. Id tandem quod ordinem dicit ad plura quibus inest, & de quibus prædicatur, ut *natura humana de Petro, Paulo, & ceteris hominibus*, universale in essendo dicitur & prædicando.

Celebris hæc in re est, sententia dixerim, an solum Platonis, qui, ut refert Aristoteles i. Metaph. Plato n. c.6. tex.6. & c.7. item 7. Metaph. c.8. posuit naturas varias rerum omnium specificas separatas à singularibus, ingenerabiles & incorruptibiles rerum omnium, quæ in mundo sublunari sunt effectrices, easque in cornibus lunæ constituit, & Idæas nuncupavit, quarum participatione res omnes singulares constant, & tunc primum existere desinunt & corrumpuntur cum ab Idæarum participatione desistant; quæ proinde quia à multis participantur, universales vocantur, aliudque universale Plato non admisit.

Rosam ergo in communi, e.g. statuebat Plato spinis in communi cinctam, colore sine dubio in communi, & odore, aliisque in communi accidentibus ornatam, & cujus aspectu homo in communi illic existens mirè oblectabatur. Hanc, inquam, statuebat rosam rosarum sublunarium productricem, quas ita producebat, ut producendo constitueret, ita constituebat ut se iis totam imprimeret, ita demum tota inerat singulis, ut tota inesset universis. Merito hoc nomine rosa dicta universalis.

Ratio ejus erat primò, ut essent scientiæ, quæ sine objecto ad hoc apto, nempe incorruptibili, & necessario esse non possunt, singularia etenim omnia fluxa & corruptibilia sunt, ac contingentia, cum in dies pereant, ac dilabuntur. Secundò, quia videmus effectus sæpè produci, quorum nulla particularis assignari causa potest, ut ignis, rana, & similes. Dari ergo debet ignis universalis, qui ignem producat in ijs circumstantijs, & rana in communi incorruptibilis, & à nostris sensibus remota, quæ ranam hanc progignat.

Multi ijsque gravissimi auctores Platonem ab errore hoc ridiculo vendicant, asseruntque eum per Idæas non intellexisse substantias universales separatas, sed Idæas omnium rerum in mente divinā, ubi rerum omnium cognitiones, infinitæque scientiarum thesauros habet reconditos: ita D. August. & alij, quos videre licet apud Conimb. q.1. de universalis, ar.3. Imò arbitrantur nonnulli Aristotelem magistro suo Platoni hanc doctrinam falsò imposuisse.

fuisse, quod & alias sæpe fecisse fertur in doctrinâ Socratis & Platonis, ut haberet quod majori facilitate ac plausu impugnaret.

VI. Exinde tamen mihi probabile videtur Platonem sententiam illam tenuisse, quod S. Thom. 1. p. qu. 85. a. 1. ad primum & secundum, & q. 84. a. 1. corp. & alibi sæpe hoc ei placitum ascribat.

VII. Prima conclusio: hæc sententia fuerit Platonis necne, falsa planè est & naturæ lumini repugnans. Ita communis Philosophorum sententia apud Conimbr. loco proxime citato. Probatum primò, illa natura universalis separata à singularibus vel est in illis, vel non: si non, ergo non constituit illa, cum nihil magis esse debeat intrinsecum rei, quàm ipsa rei essentia; unde si Petrus in terra esset, & Petri essentia in cornibus lunæ, Petrus homo non esset, quia in se essentiam & naturam hominis non haberet. Deinde si natura hominis sit in Petro & Paulo, ergo vel eadem numero in utroque est, vel diversa: si diversa, ergo non est universalis, sed dux, vel plures particulares, numero distinctæ & numerice; si eadem realiter in utroque, primò, repugnat rem unam realiter esse in tot realiter distinctis, deinde Petrus & Paulus erunt idem numero, nam in creatis *Quæ sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se.*

VIII. Confirmatur, Natura hæc universalis jam non est realiter identificata cum singularitate Anti-Christi, ergo nunquam cum eâ poterit identificari, duo enim realiter distincta, nunquam in unam realiter entitatem possunt coalescere. Et eodem modo probatur singularitatem Petri jam existentis, quæque, ut supponitur, cum naturâ illâ identificatur, nunquam ab eâ posse separari, nec Petrum destrui.

IX. Confirmatur secundò, inter producens & productum esse debet distinctio realis, ergo si Idæ illæ in cornibus lunæ, vel si velis in Epicuri mundis existentes, rerum sublunarium sint productrices, ut rana in communi ranæ particularis, rana illa ab hac sublunari distinguatur necesse est, ergo unam cum eâ ranam non potest constituere.

X. Probatum secundò, quidquid à parte rei distinctum existit ab alio, aliquid determinatum est & certum, certam ac determinatam habens existentiam, impossibile quippe est ut realis entitas alicujus rei indifferens sit ut realiter sit entitas alterius, ergo est limitata ex naturâ suâ, & ad unum determinata, ergo singularis, alioquin una res posset esse alia. Confirmatur, existentia est ultimus actus entis, ergo non advenit illi nisi completo in omni alia ratione, nempe Entis, Substantiæ, Corporis, Viventis, Animalis, Rationalis, & Singularitatis, ergo. Confirmatur secundò, illa entitas est producta, ergo per actionem determinatam, ergo effectus est determinatus, utpote à quo actio specificatur.

XI. Nec ullius momenti sunt rationes in contrariū: non prima, nam ad rationem scientiæ nõ requiritur ut sit de rebus physicè incorruptibilibus, sed metaphysicè, sive de propositionibus in quibus connexio extremorum est æterna, seu æternæ, ut ajunt, veritatis, & indefectibilis, nam de rebus physicè defectibilibus datur scientia, scimus enim quod sint physicè defectibiles, sed sub hac ratione sunt metaphysicè indefectibiles. Perire ergo res omnes possunt creari quoad esse physicum, non tamen quoad esse metaphysicum, seu connexionem prædicamentorum essentialium; licet enim homines omnes submergi in diluvio Noë fuissent, adhuc verum esset dicere, *homo est animal rationale*. Ad secundam rationem dicemus in Physicis non solum dari causas univocas, sed etiam æquivocas, à quibus tunc effectus illi producuntur. Divisio autem illa in universale ante res, in rebus, & post res, explicari solet de

Deo, universaliter fundamentaliter, & universaliter formaliter.

Secunda conclusio: universale de quo hic agimus, est natura, seu prædicatum, quod secundum se totum multiplicatur, & inest suis inferioribus, ac deest in recto prædicatur tanquam eorum essentia. Secunda pars conclusionis sequitur ex primâ, ideo enim potest aliquid in recto prædicari de alio, quia inest ei, & si ei non inest tanquam quid essentialiter, & cum eo realiter identificatum, prædicari de eo in recto non potest: unde licet dicere possimus, *homo est albus, homo est animatus*, non tamen, *homo est albedo, homo est anima*, quia anima & albedo realiter ab homine distinguuntur. Prima conclusionis pars constat ex sectione sequenti.

SECTIO II.

Refertur P. Fonseca opinio de universal.

I. Ari naturas aliquo modo universales ita omnium animis insedit, ut quisquis id negaverit, Philosophi cum è logicorum numero exterminandum, aquâ & igni Dialectico interdicendum putent. Unde S. Anselmus lib. de Incarn. c. 2. eos, qui naturas universales omnino negant, *hereticos in Dialecticâ* appellat. Et Galenus brutis stupidioribus esse ait, qui ita omnia intra singularium limites restringunt, ut universalia penitus tollant.

P. Fonseca ergo 1. 5. Metaph. c. 18. s. 2. & 1. 7. cap. 12. q. 2. ut has censuras effugiat, novam ac miram in universale statuendi viam inivit. Tres itaque in unaquaque naturâ status ponit, secundum se, existentiam realis, & existentiam objectivam. Primus naturæ status, seu secundum se, est quo natura præcedit contractionem ad singularia. Secundus status est ipse status contractionis, quo scilicet natura à parte rei in ipsis singularibus existit. Tertius demum status est, quo natura per intellectum ab individuis præscinditur, & fit universalis.

In primo ergo statu naturam ait nec universalem esse, nec singularem, sed in statu quodam aptitudinis, & indifferentiæ, ut vel singularis fiat per realem contradictionem ad differentias individuales, vel universalis per abstractionem intellectus.

Hanc sententiam latè impugnat P. Suarez, & P. Hurtado, ille d. 6. Met. s. 3. hic d. 5. Met. s. 6. Conimbr. Arriaga d. 4. log. s. 2. & alij.

Omissis varijs quæ contrâ hanc sententiam afferri possent, hoc unico argumento sufficienter eam refutari existimo. Sequeretur hanc indifferentiam naturæ pro illo priori esse realem, cum ante omnem intellectus operationem eidem inest, sed non est realis, ergo. Probatum minor, si esset realis, natura eam in individujs jam existens retineret, sed non retinet, ergo. Major videtur certa, illa enim aptitudo erat prædicatum reale, realiter identificatum cum naturâ, ergo si eam semel natura habuerit, semper eam habeat necesse est, cum implicet id quod semel cum re aliquâ realiter est identificatum, non semper cum eâ identificari. Quod verò aptitudinem illam natura in individujs non retineat, fatetur ipse P. Fonseca, dicens eam in individujs universalitatem illam aptitudinalem amittere.

Secundò, impugnatur hæc aptitudo; si sit realis, debet posse existere à parte rei, sed non potest existere à parte rei, ergo. Major est certa, hic enim est conceptus entis realis. Minor probatur, nec enim aptitudo illa existere potest separata ab individujs, sic namque incidere Fonseca in opinionem Platonis, nec in individujs, ait enim Fonseca eam per contractionem ad individua tolli, ergo.

VI. Hæc indifferentia non potest existere à parte rei.

Dices

VII. Dices primò, si natura ex se esset singularis, nunquam fieri posset universalis, ergo cum constet eam posse fieri universalem, concedi necessarium debet huiusmodi status naturæ secundum se. Respondetur distinguendo antecedens, non posset fieri universalis physicè & realiter, concedo antecedens; intentionaliter & per intellectum, nego: intellectus enim sine singularitatibus concipere eam potest, sicque reddere universalem.

VIII. Dices secundò, natura humana (idem est de aliis) antequam contraheretur ad individua, erat apta & indifferens ut ad illa contraheretur, ab actu enim ad potentiam valet consequentia, de facto jam contrahitur, ergo poterat contrahi. Respondetur, nullam in ea physicam ad hoc fuisse aptitudinem seu potentiam, sed solum logicam, ut aiunt, seu quòd natura in conceptu suo objectivo nullam involveret repugnantiam ut pluribus individuis inesset, & in iis multiplicaretur, quam tamen repugnantiam dicit Natura Divina, sicque per intellectum universalis fieri non potest.

IX. Dices tertio, cum Fonseca, asserere Aristotelem genera & species independentem ab intellectu convenire rebus. Respondetur, solum velle Aristotelem illa rebus ante intellectum convenire fundamentaliter, cum ipsemet Aristoteles dicat universale aut nihil esse, aut posterius esse, nempe post operationem intellectus.

X. Dices quarto, objectum juxta Aristotelem 1. de Anima tex. 33. est prius actu, ergo universale aliquo modo debet actum intellectus antecedere. Respondetur antecedere fundamentaliter, plures namque dantur naturæ similes, & hac ratione aptæ ut secundum illam rationem abstrahantur à differentiis individuantes, & constituent universale. Ad summum autem illo loco vult Aristoteles actum pendere ab objecto, objectum tamen hoc non obstante potest sub conceptu universalis esse vel posterius, vel simul cum actu præcendente, sicut actio in physicis à termino pendet, quem tamen physicè producit.

SECTIO III.

Inferuntur quedam circa Naturam secundum se.

I. Infero primò, prædicata illa dici competere Naturæ secundum se, quæ in utroque statu in eo reperiuntur, ut in Natura humana esse animal, substantiam, rationale; &c. hæc enim æqualiter naturæ humanæ competunt, sive universalis sit, sive singularis.

II. Infero secundò, naturam secundum se à parte rei dari non posse, nec enim existere potest nisi in individuis, & per singularitates contracta.

Infero tertio, licet Natura ab intellectu considerari in actu signato possit secundum se, hoc est, ita ut nihil in mente signetur seu representetur aliud, quam prædicata ejus essentialia, (quo sensu intelligi debet celebre illud dictum Avicennæ, Equinitas est tantum Equinitas, nec una, nec plures) in actu tamen exercito per hunc ipsum actum redditur universalis, denudatur etenim à differentiis individuantes, sicque est indifferens ut de variis per prædicationem affirmetur: licet nonnulli, ut sit proximè prædicabilis & universalis logicè, requirant actum aliquem reflexu, qui sciat naturam esse ab individuis abstractam, & aptam de iis prædicari. De quo postea.

IV. Infero quarto, licet naturæ à parte rei non competat nisi determinatè esse singularem, at verò ut est in intellectu, nec ei determinatè competit singularem esse nec universalem, sed alterum tantum, idque necessarium, sicut numero necessarium convenit par vel

R. P. Th. Comptoni Philosophia.

impar: vel enim natura cum singularitatibus concipitur, & per eas restricta, sicque est in mente singularis, vel sine illis præcise, & fit universalis.

SECTIO IV.

Solvuntur axiomata quedam circa Naturam Universalem: & an detur universale in individui.

UT expeditius in Universali explicando progrediamur, dicta quædam seu axiomata ex Aristotele desumpta hic statim ab initio sunt declaranda, ne negotium postea facessant, & impedimento sint, quò minus inchoata semel materiæ hujus disputatio clarè ac liquide procedat.

Primum est, Universale esse priora singularibus: quod certum est intelligi non debere de prioritate reali, quia à parte rei nulla est distinctio, ergo nec prioritas, idem enim non potest esse realiter prius ipso. Solum ergo sunt priora quia universaliora, simpliciora, & subsistendi, ut aiunt, consequentia, quæ distinctionem rationis supponunt per intellectum factam. Priora ergo sunt quia universaliora, nam incipiendo ab ente (unde semper ducitur initium) numerare prædicata essentialia, prius ad magis universaliora devenitur, ut discurrenti patebit. Priora sunt quia simpliciora, simpliciora enim secundum Aristotelem semper sunt priora, quia minus communia, & in se includunt, & aliquid aliud superaddunt, prius enim semper sunt partes ratione nostra quàm totum. Sicut prius est procurare ligna, lapides &c. quàm domum extruere. Priora tandem sunt subsistendi consequentia, valet enim ab inferiore ad superius, non è contra, ut est homo, ergo animal, non verò, est animal, ergo homo, qua de causa prius dicitur aliquid animal quam homo prioritate subsistendi consequentia.

Secundum axioma est, prædicata essentialia convenire singularibus ratione Universalium, ut quia homo est risibilis, Petrus est risibilis &c. contingentia verò universalibus conveniunt ratione individuum, ut quia Petrus currit, homo currit, animal currit, substantia vivens, corpus: quia Paulus est albus, homo est albus, niger, calidus. Nulla tamen hic est causalitas realis, sicut nec distinctio, idem enim esset causa respectu sui, sed solum est causalitas quædam ratione nostra, redditur enim ratio unius per alterum operatione intellectus distinctum, sicut etiam dicitur est homo quia est animal rationale, licet nulla sit à parte rei distinctio.

Ratio verò hujus dicti est, quia cum omnia inferiora conveniant in prædicatis essentialibus, tribuuntur tanquam radici alicui rationi in qua omnia conveniunt, non singularitatibus, quibus differunt, idque independentem ab actuali existentia. Prædicata verò contingentia tam positiva quàm negativa, ut loqui, studere, currere, non esse album, & reliqua, quia supponunt existentiam quæ contingens est, & non exercentur nisi in individuo, individualibus rationibus ascribuntur, suntque sicut illi diversa in diversis, non eadem vel similia in omnibus, uti priora. quod enim sequitur ad quid contingens, firmum esse nequit & fixum, sed principio, unde procedit, simile. Si autem aliquod ex istis prædicatis, etiam negativis conveniret naturæ non ratione singulari, conveniret illi per se posteriori, ut aiunt, seu necessarium, quod tamen hic non contingit.

Tertium axioma ex prioribus deducitur, nempe, Nec generari universaliora nec corrumpi. Quod si absolute sumatur, falsum est, ut supra diximus, cum cer-

Quaratio-
ne verum sit
universale
nec genera-
ri, nec cor-
rumpi.

tum omnino sit, producto vel destructo individuo, produci vel destrui omnia ejus prædicata essentialia, quia sunt idem cum illo. Intelligi ergo debet non generari nec corrumpi universalia per se primo, sed ratione individuum, quo etiam sensu dicit Aristoteles secundas substantias existere in primis, & ratione illarum, non quod ut universales formaliter, vel generentur vel corrumpantur; quia actiones physicae exercentur tantum in individuo, ac propterea primario & per se dicuntur terminari ad individua, vel singularitates, secundario & consequenter ad naturas communes specificativè sumptas.

VI.
Dicunt ali-
qui dari un-
iversale in
individuis.

Quoad secundum Affirmat Albert. tract. 2. de Prædicab. cap. 2. Major in 2. d. 34. qu. 2. Paul. Venetus; quam etiam sententiam nonnulli tribuunt Scoto in 2. d. 3. q. 1. sed male, ut ait Hugo Cavellus ibidem, cum absolute neget Scotus dari universale ante operationem, seu præcisionem intellectus.

VII.
Unde esse
volunt uni-
versale à
parte rei.

Volunt ergo hi auctores dari Universale à parte rei, quia natura & una est ex se, & multiplex ratione individuum, eo ferè modo quo anima rationalis indivisibilis, in diversis corporis partibus una reperitur & eadem.

VIII.
Non potest
dari Uni-
versale à
parte rei.

Dicendum tamen à parte rei nec dari de facto, nec dari posse Universale. Ratio videtur clara, natura enim ut universalis sit, esse & una debet & multiplex, hoc autem fieri nullo pacto potest, eandem enim rem & unam esse & simul plures, implicantia est in terminis.

IX.

Exemplum autem illud de animà in pluribus corporis partibus nihil probat, anima enim in iis omnibus semper est eadem, nec à se numero distincta, sicut nec esset si in pluribus poneretur corporibus adæquatè inter se distinctis, & loco diffusi.

X.
Implicat
veniamdem
à parte rei
esse divisa-
m & indivi-
sam.

Secundò probatur conclusio: unum & indivisum idem sunt, multiplicitas autem in suo conceptu essentiali divisionem includit, implicat autem rem eandem à parte rei in eadem ratione & divisam esse & non divisam seu indivisam, sicut finitam & infinitam seu non finitam, calidam & non calidam, ergo. Hæc sententia latius impugnabitur postea d. 28. sec. 1.

SECTIO V.

Quæ sit definitio Universalis.

I.
Dua defini-
tiones uni-
versalis.

Aristoteles duas tradit Universalis definitiones. 1. Perihier. c. 5. initio, ubi res Universales & singulares describens ait: *Universale dico quod de pluribus aptum est prædicari, quale est homo, singulare autem id quod talem legem subire nequit, quale est Callias*. Altera habetur 7. Metaph. c. 13. his verbis, *id universale dicitur, quod in pluribus natura aptum est esse*.

II.
Universale
est unum in
multis.

Hinc à Philosophis omnibus colligitur hanc esse naturam Universalis, ut sit unum commune pluribus in quibus est, tanquam essentiali illorum prædicatum, & de quibus dicitur in recto, ut *Homo est Animal, Vivens, Substantia, Petrus est homo &c.* unum, inquam, per intellectum, in multis à parte rei: quælibet enim res habet aliquid in quo cum aliâ conveniat, quod pro-

inde commune dicitur utrique (intelligi fundamenta- taliter) & aliquid per quod ab eâ differat, & ratione cujus constituitur hæc entitas numero & singularis, diversa ab aliâ. Cum ergo intellectus similem in duabus vel pluribus rebus singularibus rationem advertit, fundamentum habet ut concipiat id in quo conveniunt, relicto eo in quo differunt; sicque ratio illa à singularitate præcisa fit in intellectu una.

Sicut ergo unum physicè est illud in quo nulla est divisio, ita & illud unum est intentionaliter, seu metaphysicè, in quo nulla apparet intellectui differentia vel diversitas, quod hic cernitur, ubi illa ratio consideratur nullis conceptis differentiis, esto illas à parte rei habeat, sitque à parte rei multiplex in quo nulla est repugnantia, sicut nec ut Petrus sit à parte rei integer, & mutilus per intellectum, qui cum sine brachio concipit vel pede. Nulla etiam hic intercedit falsitas, nam præcipientium, ut supra vidimus juxta Aristotelem, non est mendacium: falsum autem esset si quis negaret à parte rei esse illic differentias, sicut & si Petro brachium negaret aut pedem.

Universale ergo est unum in multis. Unde infertur primò totam naturam universalem esse debere in singulis inferioribus adæquatè, & non ita ut pars sit in uno, pars in alio, sic enim mare, vel aliud hujusmodi totum, esset universale, cum sit unum, & in adæquatè in singulis partibus.

Infertur secundò, non sufficere ad Universale, ut eadem forma sit in diversis partibus ejusdem corporis, vel in diversis etiam corporibus, aut eadem albedo in diversis parietibus, tum quia forma illa singularis est, & habet ubique differentiam suam numericam, tum quia subiecta non sunt inferiora, de quibus forma illa prædicetur in recto, nec enim dicimus corpus est anima, paries est albedo, sicut dicimus homo est animal, albedo est color.

Infertur tertio, Naturam Divinam non esse Universalem, quia est essentialiter singularis. Licet verò communicetur tribus Personis Divinis tanquam tribus suppositis, non tamen sunt tres Personæ Divinæ plures in naturâ Divinâ, sicut Petrus & Paulus in humanâ, sic enim essent tres Dii non minus quam Petrus, Paulus & Joannes sunt tres homines, quod tamen necessarium est ad Universalis constitutionem, nempe ut inferiora in ea ratione sint multiplicia, in qua illud est unum.

Universale, Metaphysicum aliud, seu in essendo, cui posterior competit universalis definitio supra ex Aristotele assignata, quæ datur per inesse, aliud Logicum, seu in prædicando, cui convenit prior definitio, quæ datur per prædicari, naturæ enim rerum ad Metaphysicam spectant, prædicationes ad Logicam.

Quæres utra ex his definitionibus sit essentialis. Respondetur, illa quæ datur per inesse, ideo enim de pluribus potest prædicari, quia iis potest inesse, ac proinde prædicabilitas aliquo modo est passio Universalis Metaphysici, estque indifferentia naturæ in esse cognito, ut tam de uno quam pluribus individuis per judicium affirmari possit, De quo latius postea.

III.
Quomodo
universale
sit unum in
intellectu.

IV.
Tota natura
universalis
debet esse in
singulis indi-
viduis.

V.
Anima ra-
tionalis in
corpore non
est universa-
le.

VI.
Natura Di-
vinæ non est
universale.

VII.
Universale
Metaphysi-
cum & Logi-
cum.

VIII.
Essentialis
universalis
definitio est,
quæ datur
per inesse.

DISPU-